

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/2 an 2 fl. 50 cr., 1 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/2 an 3 fl. 50 cr., 1 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/2 an 10 franci, 1 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-ora 6 cr. a treia-ora 5 cr., și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Popului Nr. 16.

Se prenumerează și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază

Numeri singuratici la 5 cr. se vând la „Tipografia”, soc. pe acțiuni

Numeri singuratici la 20 bani se vând la librăria G. Cărlan în Ploiești

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Invitare de abonament

la

„TRIBUNA“.

Cu 1 Iulie 1898 v. încep
noue abonamente lunare, ouar-
tale, semestrale și anuale.Domnii abonații sunt rugați
a grăbi cu reînnoirea abonamen-
telor lor, pentru regulata expediție
a foil.Abonamentele se fac prin
mandate postale și numai pentru
un timp, care începe cu prima și
se termină cu ultima lună, după
stilul vechiu.Abonamentul anual costă . . . 14 fl. — cr.
Abonamentul semestral . . . 7 fl. — cr.
Abonamentul trimestral . . . 3 fl. 50 cr.
Abonamentul lunar costă . . . 1 fl. 20 cr.Este în interesul dlor abo-
nenți, ca adresele să fie însemnate
oât se poate de corect și legibil.
Domnii abonații vechi sunt ru-
gați a lipi pe mandatul postal
adresa tipărită dela faștile, în
care li s'a trimis „Tribuna” până
acum.

Administrațiunea.

Maghiarisarea și
limba maternă.

III.

Este fără îndoială, de remarcat ho-
tărârea „adunării” profesorilor preparandiali
din Budapesta. Pentru-că dacă pentru
noi e o ironie amară la drepturile no-
astre imprescriptibile, pentru Unguri totuși
ea înseamnă mult. Cu toate acestea —
repețim — faptul a fost aproape total
ignorat.Un singur echou am observat în „Al-
kotmány” dela 10 Iulie.Aci un preot romano-catolic, Fial-
kovszky József, salută cu mulțumire acea-
stă rezoluție a profesorilor și își expune
într-o scrisoare motivele bucuriei sale. E
interesantă această scrisoare, pentru-că și
în ea se reoglindează *duplicitatea* fatală
în care trebuie să cadă toți pedagogii
maghiari, cari vor să împace două con-
traste, se slujească și lui D-zeu care este
adevăr, și satanei, care este minciună și
tatal minciunii, adică: și *pedagogiei* și
șovinismului maghiar.„Trăesc în mijlocul unui popor cu sen-
timente maghiare, dar” cu buze slovac —
așa scrie „părintele” din Ubrecs, com. Ung.
— am putut deci experia, că ce e drept, prin
învățarea bibliei în limba maghiară se pot
ajunge succese *momentane* lucitoare, — dar
succese durabile nu!„Astăzi nu se cere, ca băiatul să reci-
teze ca un papagal câteva răspunsuri în un-
gurește, ci ca să fie crescut drept patriot re-
ligios. Aceasta e cu puțință numai atunci dacă
limba, în care i se propune religionea o
prizește perfect de bine.„La noi progresează frumos fiecare bă-
iat întru învățarea limbii maghiare. Pretu-
tindenea vorbesc cu ei ungurește, chiar și în
religione înaintea cu ei în limba maghiară,
dar în paguba suferenței a copilului, pen-
tru-că în timpul ce învață o *propoziție* un-
gurește, slovacă ar pute învăța zece.”

„Mai mult.

„Acolo, unde catehismul se propune
curat numai slovacă, băieții știu de 100
de ori mai mult din religie, decât acolo
unde nu fac altceva decât li silesc să me-
morizeze cuvinte ungurești.”Ne oprim aci cu citatul, pentru a
arăta separat motivele curat naționale, pe-
dagogice, pentru cari din părinte din
Ubrecs salută adunarea profesorilor pre-
parandiali.După aceste considerări curate, —
vine ceealaltă versiune a piesei — și dom-
nialul e cuprins de nevrăcalele șovinismu-
lui.

El continuă:

„Noi Maghiarii (! Fialkovszky — Maghiar!
Red. „Trib.”) n'avem motiv de a ne teme, că
poporul dacă învață religionea în limba ma-
ternă se face cu *sentiment naționalistic*; fie-
care știe bine, că patria, pe al cărei pământ
s'a născut e vrednică de stimă (de sigur! R.
„Trib.”) și Maiestatea Sa Regele poartă pe
cap coroana Sfântului Ștefan și nu a altuia!”
(Ei, și apoi? Regnum *unius linguae*... Red.
„Trib.”)Și după-ce crede că a spus lucru
mare în pasajul de sus, pater Fialkov-
szky își însușește și el motivul politic al
signorului Péterffy, scriind:„Cu o lovitură (va se zică: cu o cale)
se vor îndulci către noi și dușmanii noștri!
(Eată un *pendant* la politica de *îndulcire* a
faimosului millenarist Slavici! Red.) Pentru-
că — continuă Fialkovszky — trebuie să re-
cunoască (chipu noi, „dușmanii” Red. „Trib.”)
că patria maghiară respectă credința și
limba religioasă (! „vallásnyelv”! Red.
„Trib.”) a fiecăruia, dar totodată pretinde,
ca cel-ce locuiește în această patrie maghiară (!
și vrea să poarte oficiu, să înaleagă limba
patriei sale, — sau altfel care-se în Rusia,
să mănecă pâine muscănească și să laude și pe
Dumnezeul sau muscănește! — pentru-că altfel
nici nu capătă slujbă!”Ori-cât de confus e modul de gân-
dire și vorbire a acestui popă, renegeat și
fanatic șovinst, în el se reoglindează
perfect *duplicitatea* fatală legată de toți
pedagogii șoviniști, cari se pun în ser-
viciul maghiarisării.Pentru-că, e înzădar, între *limba*
maternă și principiile ei firești, și între
maghiarisare, și pretensiunile ei absurde,
nebunești, e un abis nemărginit, peste
care punte de trecere nu există.Asta însă șovinismul nostru nu o ved.
Întunecați cu deservire de patimile șo-
vinismului ei merg, merg nebunește,
spre abis!Asta însă șovinismul nostru nu o ved.
Întunecați cu deservire de patimile șo-
vinismului ei merg, merg nebunește,
spre abis!

Sibiu, 16 Iulie n.

Românii din Bucovina, prin noile
lor manifestări politice, din ce în
ce mai îmbucurătoare, marchează o *eră*
nouă în dezvoltarea politice românis-
mului. Avântul ce l-au luat frații Bu-
covenini, de câțiva timp, după un pe-
riod de amorțală tristă, cu situația
noastră momentană, merită toată aten-
țiunea Românilor doritori de progres.În curând noi vom publica câțiva
articoli asupra acestei teme.

Ancheta vamală. În 14 l. c. s'a

deschis în Budapesta ancheta pentru discuta-
rea proiectului tarifei de vamă autonome, con-
vocată de ministrul de comerț Daniel.În vorbirea sa ministrul a accentuat, că
guvernul va și păzi interesele economice ale
Ungariei față — de Austria.Vorbirea ministrului de altcum, — pri-
vitor la stările din Austria — a fost blândă
și domoală.Ancheta — în vederea multelor obiecte
de discutat — promise a dura mai multe săp-
tămâni.Croatia și tarifa de vamă auto-
nomă. În preajma pregătirilor, ce le fac
Ungurii pentru stabilirea tarifei de vamă au-
tonomă pentru Ungaria — de sigur i-a sur-
prins dureros răspunsul Croaților, că nu le
trebuie această tarifa.Camera comercială din Zagreb, a retri-
mis guvernului unguresc invitarea de a parti-
cipa la ancheta, cu observarea, că pentru
Croatia nu dorește tarifa autonomă. Chiarși atunci, când pactul economic cu Austria nu
s'ar pute lega, ei vor lucra din toate pu-
terile, ca tarifa de vamă autonomă ungără
— să nu se aplice și pentru Croatia și
Slavonia.

Atentatul guvernului.

Atentatul celor trei preținși socia-
liști unguri, proiectat asupra viefei M. S.
Monarhului nostru — este o *enigmă*.O misterioasă afacere aceasta, care
cu vrednicie se înșiră alături de aten-
tutul asupra statuii lui Hentzi, comis
de Szeles Adorján, alături de isprăvile
„comitetului fără de nume”, care inten-
ționa — „să tragă puntea (!) de sub Bánffy”,
alături de revoluția dela Părcăreni și pro-
clamația revoluționară a „eroului” de
Subpădure, — tot atâtea acte ce cu-
drează perfect în sistemul politic al lui
Bánffy-Jeszenszky.Hazánk, într'un prim articol susține
hotărât, că întreagă povestea atentatului,
— care, precum am văzut, a făcut adâncă
impresiune la Viena — a fost pusă la
cale de guvern, ca să estorcheze ceva din
Viena prin terorism.Ca și când ai asista la o *dramă*
oribilă — scrie dl Günther Antal, în
„Hazánk” — în care niște monstri
ingrozitori, făcuți din hârtie, împing
înainte acțiunea dramatică.Atât acțiunea guvernului, cu care
prepară aranjarea economică autonomă,
cât și acest proces criminal, tras de pâr,
sunt simptome primejdioase, cari nu
se pot închipui decât pe lângă un re-
gim corupt de partid.

(Hazánk nr. 167 dela 14 Iulie n.)

Adeca și acei trei socialiști-atentatori
ar fi aliați cumpărați ai lui Bánffy, unelte
câștigate în serviciile secrete ale lui Je-
szenszky!...Adevărat „cabinet negru”, cabinetul
lui Bánffy! Și totuși îl mai tolerează la
cărma țerei?!

Din București.

— Dela corespondentul nostru. —

13 Iulie n.

Vista dela Sinaia. — Sporirea marinei ro-
mâne. — Chestia școalelor din Brașov.
— Presa și chestia națională. — Grafi-
rea dlui Filipescu. — Reuniunea ro-
mână de muzică din Brașov la
Buzeteni. — O Transilvăneană
distinsă. — Justiția ro-
mână atacată.Vista principelui bulgar la Sinaia s'a
comentat foarte viu nu numai în cercurile po-
litice și în presa de aici, ci și în străinătate.
S'a remarcat cu deosebire caracterul politic
al vizitei, relevat și prin prezența ambilor
prim-miniștri: român și bulgar.Principele Ferdinand a rămas încântat
de primirea ce i s'a făcut, dovadă toatele
sale și mulțimea decorațiilor acordate.În toatele Regelui Carol s'a remarcat
cu senzație constatarea, de altfel istoricește
perfect adevărată, că: *armata română alături*
rea cu cea rusească a constituit Bulgaria....Pasajul se interpretează ca un avertis-
ment al Regelui Carol la adresa Principelui
și a țerei bulgare pentru agitațiile irreden-
tiste ale Bulgarilor din Sofia.Și e de nădăjduit, că după această a
doua vizită a Principelui Ferdinand la Sinaia,
agitațiile bulgare contra României vor conțeni
și relațiile între cele două țări vor redeveni
cu adevărat amicale.Importanța mare a vizitei dela Sinaia
este, că ea oferă o dovadă mai mult a valo-
rei regalului român și a rolului conducător ce
îl au în Balcani Românii liberi, mulțumită în
prima linie politice înțelepte a R. gelui Carol.Un eveniment îmbucurător pentru co-
merciul român și pentru toată țeara. Marina
comercială s'a sporit cu alte două vase mari:
„Regele Carol” și „Principesa Maria”.Sărbarea inaugurării noilor vase a avut
loc azi (Mercuri) la Constanța, cu mare pompă
militară și civilă. A asistat și Regele însoțitde Principele moștenitor și de Principesa Ma-
ria. Erau de față la sărbări toți miniștrii afă-
tori în țeară, mulțime de înalți funcționari,
reprezentanți diplomatici străini, reprezentanți
ai presei și public imens.Ancheta guvernului unguresc în afacerea
școalelor dela Brașov a pus de nou pe tapet
grava chestie. Presa de aici comentează viu
misiunea suspecte anchete și cere guvernului
român să apere cu energie drepturile biseri-
cei Sf. Nicolae și a școalelor din Brașov.E foarte interesant o scrisoare pe care
o primește ziarul *Drapelul* dela coresponden-
tul sen din Brașov.Între altele se povestește în scrisoarea
asta un fapt, care servește o nouă dovadă
despre ființa notei a doua a guvernului un-
guresc, *ființă care se tăgăduiește și în cer-
curile guvernamentale dela Budapesta și în*
cele de aici.

(Am publicat ieri faptul R. „Trib.”)

Presa din capitală se ocupă aproape
zilnic și cu toată căldura de chestia națio-
nală.Notez faptul foarte îmbucurător, că zia-
rul german *Rumänischer Lloyd*, devenit sim-
patic Românilor și chestiei naționale, scrie din
ce în ce mai pronunțat în sens filoromân.Deunăzile a publicat un prim-articol în
chestia națională, pledând pentru marea sa
însemnată și cerând tuturor celor de aici a
o pune de asupra partidelor.Am avut ocazia norocoasă de a conveni
cu șef-redactorul acestui ziar, dl Schöff, un
tiner serios și foarte simpatic. D'se m'a asi-
gurat, că va trata chestia națională cu toată
simpatia și, în curând va publica probabil o
serie de articoli.Amicii chestiei naționale pot fi bucuroși
de noul aliat.Se vorbea cu insistență și categoric în
presa de aici, că dl Filipescu va fi grațiat de
M. S. Regele.Dar s'vonul nu s'a adevărit, dimpotrivă
se afirmă, că dl Filipescu nu va fi grațiat nici
barem de o zi. Zărele de opoziție acasă pe d-nii
miniștri Sturdza și Cantacuzino, că au insistat
contra grațierii, al cărei act s'ar fi redactat
deja la ministerul justiției.Reuniunea română de muzică din Brașov,
a fost luni, ziua de Sf. Petru, în excursie la
Băgeteni.Brașovenii au fost primiți cu entuziasm
de către Românii din Buzeteni, cari au ad-
mirat excelentul concert dat de Reuniune.Zărele de aici publică lungi și frumoase
rapoarte despre excursiunea și concertul Bra-
șovenilor.La universitatea de aici s'au terminat
cursurile.Am asistat la mai multe examene și
am constatat cu drag valoarea universității
bucureștene.Ca multă bucurie relevăz mentile unei
brave transilvănece, d-soara Emilia Cioran,
ficia dlui preot Cioran din Râșinari, absol-
ventă a facultății noastre de litere.Simpatia d-soară Cioran este, după
mărturisirile chiar ale profesorilor sei, una
dintre cele mai distinse absolvente ale facul-
tății de litere și cu talentul și cunoștințele sale
serioase face multă onoare Transilvănenilor.Felicităm din toată inima pe valoroasa
Transilvăneană.Un tribunal german, din Vestfalen, a
adus justiției române una dintre cele mai
grave insulte. Anume, într-o sentență ce a
dat în afacerea penală a unui medic, acel
tribunal a pus și încă de două ori, între con-
siderante aserția incalificabilă, că „justiția ro-
mână nu se bucură de un bun renume.”Casul se complică prin faptul, că sen-
tența trebuind să se traducă la ministerul
român de externe (pentru-că medicul cu pri-
cina domiciliu la Botoșani), — *insultele la*
adresa justiției române s'au suprimat din
textul traducerei, în loc ca guvernul să ceară
pentru ele satisfacție dela guvernul german!Pentru a'ast procedeu, ziarele de aici
condamnă cu „energie guvernul.”

„E. K. E.” românește.

Societatea de maghiarisare din
Cluj, faimosul „Erdélyi Kárpát-Egye-
sület”, care în șovinismul seu nebulă a
dat guvernului ideea *numirilor de la*
maghiarisare toate numirile de loca-
lități, munți și văi, piscuri și câmpuri,
acest club fanatic al celor mai fan-
tici șoviniști, — începe a ne grăi ro-
mânește!E drept, că nu de dragul nostru,
ci de dragul pungilor noastre, pe cari
ar vrea să le exploateze în *favorul seu*
și a scopurilor sale de maghiarisare.
E drept, că nu pentru a ne recunoaște
dreptul limbii noastre, ci pentru a
arunca praf în ochii acelor naivi Ro-
mâni, cari tot mai cred în loialitatea
și bunăvoința Ungurilor șoviniști, stă-
pânitorii noștri „urgisii”.Hamiș, ca Bánffy, și pătuns de
duhul vicleniei lui Jeszenszky și a lui
Herczegh, întemeietorul „Ligei ma-
ghiare” — acest „Eke” a scos o broșură
românească, prin care face reclamă „ji-
dovese băilor maghiare din Ardeal și
caută a atrage astfel publicul româ-
nesc de aici, și mai ales bogata elită
din România, la băile ungurești din
feară.În această manoperă „Eke” și-a
cautat și — ceeace e mai mult — și-a
găsit ușor *țovarăși români*!Eată raport mai detaliat despre
noua apucătură ungurească:Cartea lui „E. K. E.” — Reclamă băilor
ungurești. — Lingusiri. — Șovinismu-
mul la băi. — Bună țovărășie!

Cartea lui „E. K. E.”

Ieri am primit într'un plic cu marca lui
„Eke” o interesantă broșură. Pe plic deja
ne-a atras atențiunea observarea: — Hi-
vatalból — közművelődési ügy portmentes. (Din
oficiu — în cauză culturală — liberă de
porto). Un favor acesta pe care îl au toate
societățile de maghiarisare și care pentru
„Eke” se întemeiază în ordnau ministerial
dela 8 Febr. 1894 (nr. 96.062).Broșura îmbracă în acest plic ofi-
cios e românească și are pe coperta verde ur-
mătorul titlu:Biblioteca balneară a societății transil-
vănece-carpătine.Anul I. nr. 1 — Unde se petrecem
vara? — Cu ce apă minerală să trăim? —
de Dr. Wilhelm Hankó, profesor. — Cluj;
edițiunea societății transilvănece-carpătine.”

Reclam băilor ungurești.

În extensiune de 50 pagini această bro-
șură cuprinde descrierea băilor ungurești din
Ardeal, în felul cum se face în toate cărțile
menite a face reclam unor băi. În ordine al-
fabetică sânt descrise, din toate punctele de
vedere, toate localitățile de cură, ungurești,
începând cu băile Báványos, Borberek, Bi-
neczfalva... etc. — în ordine alfabetică —
până la „Tusnád” și „Vizakna”.Am accentuat, că e vorba numai de băile
ungurești, cari anume sânt proprietate ma-
ghiară ori administrate de Unguri; unele sânt
proprietate chiar a societății „Eke”. Unica
baie românească, Sângeorzi, care este cen-
tral de întâlnire al atâtor familii române, de
aici și de peste Carpați, nu e descrisă cu
nici un cuvânt.Deși autorul amintește de mai multe-ori
de comuna Sângeorzi, descriind calea către
Borberek și alte băi, totuși nici cu un singur
cuvânt nu amintește măcar, că și aci ar fi băi
pentru cură.

Tendența cărții este dar evidentă.

Lingusiri.

Că reclamul e nu numai jidovesc, ci am
pute zice american, se vede din niște pasaje
menite anume a lingus publicul românesc și
a-l atrage la băile ungurești.La pagina 34 autorul broșurei ajunge să
amintească de Sinaia. Eată cât de măgli-
toare e această pomenire:„În acest ținut, unde numai cu câteva
decenii un eremit român reprezenta omeni-
mea, ne întâlnim astăzi cu viclele celor dntău
cameni și viefei sociale și politice; fiecare vilă

e palat de zine, în care numai pompă, numai strălucire sunt toate. Lângă vile se află parcuri, bazine, pavilane de muzică, hotele de o eleganță fără păreche, institute de cură de apă, de o instrucțiune internă fabuloasă.

În o vale laterală a platoului la marginea brădetului Băceciului se află castelul de vară al genialei Regine a României, Carmen Sylva. Pe om îl cuprind admirățiunea la vederea atâtei străluciri, atâtei pompe, atâtor avuții. În acest unghi ascuns al Orientului vedem grămădiți toți articolii pentru comoditate și avuție ai Occidentului. Acesta e palatul de aur, ce prețuiește tesauri fabuloși, în staul celei mai sălbatică naturi. Locuința regească cu cel mai poetic împrejur; nu ne mirăm deci, că poetul încoronat al României aici se întreține mai bucuros. Aici e productiv spiritual, aici capătă inspirațiune pentru scrierea acelor narațiuni pătrunzătoare, la scrierea acelor cântece admirabile, pe cari le cetește cu lacrimile în ochi, pe cari le cântă cu însuflețire întreagă România.

Vorbind despre băile dela *Elipatak* au-torul zice între altele:

„O mare parte din oaspeții și azi o dă România vecină.

Când începe muzica țigănească în pavilionul de muzică dimineața sau după amiază, după limba de conversare a publicului elegant, ce se îmbulzește pe promenadă, și-ar închipui omul, că se află în vre-o scaldă de frunte din România.

Mirarea ni-o măreș și mai tare cântecele românești ce nu mai înceată cu melodiile lor, triste, tânguitoare și pătrunzătoare.

Autorul vrea în tot cazul să facă „publicul elegant” din România a crede, că la *Elipatak* ori *Borsak* s'ar pute simți tot așa de bine în toate privințele, ca acasă în România.

Șovinismul la băi.

Că lucrul nu e așa cum vrea să-l prezente „Eke” o știm noi și vor ști-o și mai bine oaspeții români, cari au avut nenorocirea să petreacă pe la aceste vilejaturi ale șovinismului.

Știm cu toții cât de rar e muzică românească, cât de disprețuiți sânt românii, cât de batjocorită e limba noastră și cât de prigoniți sânt ziarile, cărțile și ori-ce insignii, cari manifestează o viață românească.

Drept probă, proaspăt fapt cunoscut în general, aducem cazul întâmplat în vara trecută tocmai la *Elipatak* (*Văcele*), unde broșura dlui Iosif St. Șulțuș, Biografia lui Iancu, a fost confiscată de gendarmi și bietul Român, care a procurat-o pentru oaspeți, tîrît și torturat cu o mulțime de șicanări stupide, ungurești.

Bună tovarășie!

Dar se cunosc cu mult mai bine toate isprăvile șovinismului ungurec la băi, decât să mai fie lipsă a insista asupra lor.

Tocmai de aceea trebuie să ne mirăm de cutezanța acestei încercări a șovinismului dela *Kárpát-Egyesület* și să atragem luarea aminte a publicului român, ca să nu se lase sedus.

Și mai mult trebuie să ne mirăm de acei *Români*, cari au dat mână de ajutor la această manoperă ungurească și au colaborat la înscenarea ei.

Broșura aume a fost tradusă de niște Români și — s'a tipărit în tipografia „Tribunei Poporului” A. P. Barcianu, în Arad! Traducătorii sînt — îi numește autorul pentru a le exprima „profunda sa mulțumită” — d-nii: *Dr. Georg Wilt*, inspector regesc de școli și *Nicu Munteanu*, profesor de religie.

Nu-i cunoaștem; cine știe ce Români vor fi! Dar ne mirăm de *Tribuna Poporului*, care abia acum și-a aranjat tipografia și pentru alte lucrări, afară de cele ale zia-

rului seu, ce apare de 5 ori în săptămână, — și eată că primul product l-a lărat pentru „Eke” din Cluj!

Kárpát-Egyesület și *Tribuna Poporului*! Nu-i așa? — bună tovarășie!

1848.

Cronica anului.

London, 16 Iulie.

Causa Irlandezilor înaintează cu pași repezi. Agitatorii umblă din comună în comună pentru a răscula poporul în contra Englezilor. Doi dintre acestia au fost prinși.

(Gaz. de Trans.)

Eraldo, 16 Iulie.

Aci sînt aproape 15.000 Irlandezi bine înarmați așteptând momentul când se înceapă lupta. Se zice, că America-de-Nord a promis ajutorul cerut. — Guvernul ia măsuri foarte aspre.

(Gaz. de Trans.)

Dublin, 16 Iulie.

O știre sosită din Dublin zice, că patru agitatori, căpetenii de ai Irlandezilor și redactorii la niște gazete revoluționare, au fost prinși și puși în temniță.

(Gaz. de Trans.)

Verona, 16 Iulie.

O veste sosită acum zice, că Austriaci și-ar fi câștigat o poziție foarte bună; au trecut peste riul Po și au cuprins fără vîrșă de sînge cetatea Ferrara. Pierderile acestor au cauzat între Italieni o confușiune atât de mare, încât o parte din armată a tulit-o la fugă. Se zice, că chiar și Carol Albert numai ca prin minune a scăpat să nu fie prins.

(Gaz. de Trans.)

London, 16 Iulie.

Ministrul Palmerston a conferit mult cu consulul Rusiei. S'a vorbit despre stările din Sleswig-Holstein, dar mai cu seamă despre stările din ținuturile danărene și anume despre *Moldavo-România*. Consulul general al Angliei din București a primit ceva instrucții secrete.

(Gaz. de Trans.)

Karlsruhe, 16 Iulie.

Partida republicanilor a ținut la Etlingen o adunare bine cercetată. Adunarea a stabilit niște moduri de purcedere pentru a răsturna hotărîrile din Frankfurt și pentru a pregăti poporul la schimbarea sistemului de guvernare.

Heker, căpetenia republicanilor, se află la Bern, unde a început deja a-și aduna voluntari.

(Gaz. de Trans.)

Pesta, 16 Iulie.

„Közlöny” într-o corespondență dela Verbas, despre starea armatei maghiare trimisă în contra Sârbilor, scrie următoarele: „Armata noastră se află în cea mai mare disordine; în com. Baci n'a fost primită după-cum s'a așteptat. Noi îi dusem pe armați însuși, însă lipsa celor trebuincioase, căldura și ploaia i-a descurajat în așa măsură, că nu-i mai poți comanda. Ostașimea regulată este foarte puțină. Într-aceea dușmanii în lagărul lor dela St.-Toma se află mîntuiți și apăsări din trei părți: de apă, cu trei tunuri și oameni deprinși. La ciocnirea din 14 Iulie n. dela St. Toma făcută asupra unui pod, Ungurimea îndată la cea dintăiu detunătură de cartaci o tulu la fugă, încât era pe aci se părăsească

câmpul luptei pentru totdeauna. Sârbii la St. Toma au 3—4 sute soldați cu trei tunuri și vre-o 4 mii poporeni înarmați. La șanțurile române stau 3000 de oameni înarmați, între cari 800 soldați regulați cu șese tunuri rele. Al treilea lagăr e la Carlovici cu vre-o 10.000 ostași și mai multe tunuri. Oastea dela Cerevici nu este încă mare, dar se înmulțește mereu.

București, 16 Iulie.

Guvernul provisor pentru a liniști poporul dă o proclamație, în care cu cuvinte măgulitoare vorbește despre revoluție și totodată declară, că pe cei-ce vreau numai să turbure pacea și nu vor lupta pentru idei în mod cum se cuvine, vor fi greți pedepsiți.

Pesta, 17 Iulie.

Rugarea către dietă a comunei Făgăraș, de a fi declarată cetate liberă regească, a produs mare ilaritate.

(Siebb. W. nr. 61.)

Blăjeș, 17 Iulie.

Preotul român din Blăjeș deja de 3 săptămîni se află în închisoare. Pe aci mai mulți preoți au fost închiși și maltratați, și numai după un timp de suferințe liberate, fără însă a li-se arde vina.

Budiu, 17 Iulie.

Parochul de aci fu aruncat în temniță numai pentru-că nu știa spune în care parte se află fiul seu *Alexandru* (Ilarian Papiu).

(Gaz. de Trans.)

Paris, 17 Iulie.

Cercetarea după revoluționari încă nu s'a sfîrșit și într-una se aduc din provincii oameni periculoși.

Paris, 17 Iulie.

În ședința dela 17 Iulie se vorbi cu mult interes despre trecerea Rușilor pe pămînt românesc.

(Gaz. de Trans.)

Războiul ispano-american.

În Cuba.

Soarta orașului Sant-Jago nu e cunoscută cu siguranță. Știrile despre capitulație se contrazic, ear o știre sosită la Washington afirmativ dela generalul *Shafter* anunță, că Spaniolii au denumit plenipotențiați, cari să trateze cu Americanii asupra condițiilor de capitulație, care se poate aștepta în tot momentul.

Se confirmă însă o altă știre, anume izbucnirea *frigurilor galbene* în oastea americană de expediție. Din Washington se depeșează, că acolo a produs mare deprimare știrea, că în oastea din Cuba peste o sută de soldați au căpătat frigurile galbene, cari se lăsează cu repeziune. S'au pus în aplicație măsuri de carantină. Din toate părțile sosesc medici în Cuba.

În Filippine.

În Filippine au stagnat operațiunile și situația a rămas neschimbată. Admiralul *Dewey*, în lipsă de ajutor, n'a putut face pași contra Manillei.

Acum se anunță din Madrid, că conform unei depeșă cu datul de 9 I. c., dată de guvernatorul insulelor, au sosit la Filippine trupele ajutoare americane și au ocupat orașul *Pass Maianas*.

Pacea.

Vossische Zeitung are o știre din Madrid, în care se zice, că acolo sînt de credință, că tot mai mult se netezește terenul pentru pace. Cu deosebire cercările comerciale doresc încheierea păcii. Ocaziune imediată pentru aceasta va da eventuala cădere a orașului Sant-Jago sau Manilla.

Crisa ministerială din Madrid, ivită zilele trecute, s'a rezolvat, rămînînd la guvern și pe mai departe ministrul Sagasta. Conform unei știri a ziarului *Matin* din Paris, Sagasta a declarat, că după-cum sînt împrejurările, Spania va iniția tratările de pace cu Americanii.

ASTRA.

Convocare.

Adunarea cercuală, a despărțământului XXIX. (Mediaș) al „Asociației pentru literatura română și cultura poporului român” se va ține în acest an în Mediaș, în pavilionul de vară dela hotelul „Schützen”, în 1-a August st. n. 1898 — 11 ore a. m., pe lângă următorul:

Program. 1. Deschiderea ședinței. — 2. Raportul comitetului. — 3. Raportul casierului. — 4. Satorirea bugetului pe anul 1898. — 5. Alegerea unei comisii pentru înscirirea de membri noi și încasarea taxelor dela membrii vechi și noi. — 6. Eventuale disertațiuni, cari sînt a se înainta la prezidiu cu 24 ore înainte de deschiderea ședinței. — 7. Alegerea comitetului pe un nou period de 3 ani, în sensul §-lui 43 din statute. — 8. Eventuale propuneri. — 9. Închiderea ședinței.

La această adunare sînt invitați a participa toți membrii ordinari și ajutători de pînă acum precum și toți aceia, cari doresc progresul poporului român în literatură și cultură.

Din ședința comitetului despărțământului XXIX. (Mediaș).

Mediaș, 12 Iulie 1898.

Ioan Moldovan,
directorul despărț.

Dr. Ivan,
secretar.

Chestiuni școlare.

„Societatea pentru învățătura poporului român”.

Primim din București raport despre mersul acestei societăți și a școlilor ei frâbeliană, primară și normală pe anul 1897—98, întocmită de *Petru Gârboviceanu*, directorul școlilor. Societatea e înființată în 23 Martie 1866, avînd de scop principal propagarea învățătorei printre Români fără deosebire de provincă, sprîngirea tinerilor săteni apți pentru învățătura, pregătirea de învățători și învățătoare sătești etc. A dezvoltat în timpul existenței ei o activitate foarte rodnică, cum arată și darea de seamă pe anul școlar trecut. Societatea numără 427 membri și se bucură de o deosebită părtinire materială din partea publicului ales din România, făcîndu-i-se din anul 1879 pînă azi donațiuni în valoare de 429.415 lei.

Donațiuni mai mari a primit dela Vasile Popa, Atanasie Petru, M. Mihăescu și primăria capitalei câte 10.000 lei, Nicolae Califar 20.000 lei, Sp. Profrescu 30.000 lei, *Evelogie Gheorghieș* 80.000 lei, Sp. Iorceanu 100.000 lei, ministrul cultelor și instrucției publice

116.000 lei etc. Budgetul pe anul financiar 1898—99 prezintă la venite 90.000 lei, la eșite 80.000 lei.

Din fondurile ei susține societatea o școală frâbeliană, una primară și una normală (preparandie). În școala normală au fost înscrisi 102 elevi. Clasa V. au absolvat-o 16 elevi, dintre cari 13 au obținut diploma de capacitate pentru a fi numiți învățători. În școala primară au fost înscrisi 127 elevi, în cea frâbeliană 34. Personalul didactic e compus din 20 de membri.

Broșura mai conține și darea de seamă despre decursul distribuirii premiilor, precum și o disertațiune în resumat asupra împovărării intelectuale, de dl Victor Opreșcu.

La toamna viitoare școalele societății vor fi instalate în noul ei edificiu.

CRONICĂ

Sibiin, 16 Iulie n.

La 1/13 Iulie au expirat abonamentele lunare, cuartale și semestrale. Abonenții noștri sînt rugați deci a grăbi cu reînnoirea lor, ca să nu li-se sisteze expedarea ziarului.

Dl *George Bengescu*, fost ministru al României la Bruxelles, a primit de cînd cordonul *Leuis neerlandez*, — ear' acum sînt câteva zile a fost deosemena onorat cu două alte distincțiuni ce i-au fost conferite în urma publicațiilor sale asupra chestiunii orientale: *Bibliographie de la question d'Orient*. Am remarcat însemnătatea acestei publicațiuni, care face și chestiunii noastre naționale un bun serviciu.

Pentru această scriere M. S. regele Sârbiei a binevoit a trimite dlui Bengescu cordonul ordinului regal *Sf. Sava*, însoțit de o scrisoare autografă a M. S. regelui Milan, — ear' A. S. principele Nicolae din Muntenegru, placa de mare oficer al ordinului *Danilo I*.

Dl Bengescu pregătește acum un nou volum, scris de astădată în românește și intitulat: „*Ioan Ghica, Vasile Alexandri, Alexandru Lahovari*, — câteva savenir din cariera mea diplomatică și literară” (cu mai multe scrisori inedite ale lui Ioan Ghica, V. Alexandri și Alexandru Lahovari).

Fidanțarea principelui de coroană. Știrea despre fidanțarea principelui de coroană *Francisc Ferdinand* cu principesa *Maria Luisa* de Cumberland — se desminte din parte oficioasă competentă.

În revista de filosofie contemporană ce apare la Paris, se află un articol intitulat „*Basile Conta și Demetrie Rosetti Teacanu*” — scrie „*Constituționalul*”. În acest articol, care e o capd'operă de stil și gândire, tînrul scriitor după-ce caută a arde străinătății talentele lor, face un frumos paralelism între dîșii, arătînd cum se completează filosoful cu artistul, ear' artistul se inspiră dela filosof.

Totodată mai găsim un al doilea articol, tratînd despre moravurile noastre românești. Nicăiri nu s'a scris cu o mîină mai îndemnată o astfel de schiță ironică asupra stărei noastre politice, și care ne arată, că autorul lor e un fin observator al celor-ce se

FOIȚA „TRIBUNEI”.

Aurelia Cionca.

Impresii dela concert.

Sibiin, 16 Iulie n.

Când s'a ivit pentru întâia-dată pe podium, un ropot de aplauze răsuna în sală și toți aveau pe buze același zîmbet, care spunea atât de lămurit:

Ce drăguță!

O copilă de nouă ani, blondă și drăgălașă.

Se face apoi liniște în sală, liniște desăvîrșită. Publicul rămîne cu ochii întinși la mica artistă, care se așează, suverană, la pian.

S'aud primele acorduri din *Sonata* lui Beethoven. Mă ridic în picioare ca să aud mai bine, și cum privesc țință la mica artistă, nu mai văd, nu mai aud nimic în jur de mine, decât pe ea și pe Beethoven. Marele mîiestru pare-că de nou capătă viață, se coboară pe o clipă din lumea lui de neînșină și de sentimente, ce ne frământă.

Plîngător vibrează visătoare acorduri și ea ascultă răpit de artistică vraje. Se pare

că nici-odată n'am simțit pînă acum farmecul muzicii, nici-odată nu mi-am putut da seama de înălțimile amietoare ale artei.

Sînt anumite coarde ale inimii, cari nu pot fi puse în vibrațiune de agomotal banal al vieții. E partea cea mai nobilă a omului aceasta, la a cărei înălțimi ne aventă — poezia.

E o lume nouă, mai fericită și mai vastă, unde iluziunile au atîta farmec, încât numai încerci să-ți dai seama despre adevărata lor valoare. În urma urmei iluziunile dau cel mai mare contingent de fericire omenească!...

Și în lumea aceasta nouă, am zis că ne conduce poezia, acest „ânger palid cu priviri curate”. Ea știe să ne spună atîtea lucruri frumoase, să plîngă când sîntem întristați, să zîmbească în momentele fericite și să ridice încet-încet nepătrunsul vîl de pe taina vieții.

Dar' poezia încă nu e perfectă.

Forma în care se manifestează e graiul omenească, ear' graiul omenească... O, de câte-ori nu ne convîngem, că graiul omenească nu e de ajuns ca să dea expresie lunei de gândiri și de sentimente, ce ne frământă.

E în ființa noastră un eu superior, care poate fi înțeles și simțit, dar' spus în cuvinte — nu. Genialul *Bougaud* a spus un adevăr foarte mare, când a zis, că cuvintele sînt cel mai mare dușman al poeziilor și al scriitorilor.

Poesia se oprește aici. Noi vedem căt de frumos e dramul, ce duce în imperiul artei, pe care o cunoaștem deja, dar' nu mai putem merge mai departe.

Aici întrevine — muzica. Simțămîntele, cari nu pot fi spuse nici-odată cu graiul viu, le înțelegem când auzim freacășul codrului, plînsul isvoarelor, fluierul ciobanului, acordurile muzicii.

Atunci ne oprim pe o clipă locului și ascultăm răpiți de farmec, încât am asculta o viață întreagă!...

Un ropot de aplauze îmi curmă firul gândurilor: *Sonata* se isprăve.

A urmat... pardon! Eu îmi propuseseam să scriu impresii, ear' nu raport, în consecință am dreptul să fiu cu totul subiectiv.

Ne oprim earăși la un punct: *Kinder-scenen de Schumann*.

Pentru-ce tocmai la aceasta? Pentru-că, el constituie o potrivire desăvîrșită între compoziție și artistă. *Kinder-scenen* quadreează așa de bine cu pletele blonde ale micului ângeraș-artist. Și așa de bine o prind mișcările grațioase, închinarea capului și gestul îndrăgostit cu care își aruncă pletele blonde, cari se pleacă spre fața ei, dorind să o sărute. E atât de bine exprimată în această piesă bucuriile, neastîmpărul și earăși nostalgia copilărească, încât nu-ți poți opri un zîmbet de plăcere.

Acordurile aluneacă ușoare, fericite ca artista însăși, cu copilăria însăși.

Minunată pianistă e răpită cu totul.

Din când în când ea își ridică fruntea în sus, ca și-cînd ar voi să se înalțe spre sfera armoniilor, ce i-le revelează extasul!...

Aici un inciz, spre a privi o scenă mai îndepărtată.

Sîntem în apartamentele Reginei-poete *Carmen Sylva*. Copila de aur zice la pian, la dorința Suveranei. R-gina, de o parte, o schițează cu penelul. În câteva minute îi prezentăm un portret de ânger, cu aripi, care cântă la pian. Portret perfect de fidel.

— Ei, cunoști, drăguță, chipul acesta?

— E al meu... dar' eu nu am aripi!...

Regina o sărută cu drag.

— Ba ai aripi, scumpa mea, numai căt tu nu le vezi!

Înălță-ți privirea, copil drăgălaș, întinde-ți aripile de ânger și sberi departe... tot mai departe și tot mai înalt spre cerurile artei, căci drumul ce i-se deschide e frumos și nu are hotare.

„Oltenească”, Caprice de I. Mureșanu.
O înviare trece de-alungul sălei. O Oltenească drăguță, săltărească, încât cea mai mare parte din public nu poate să resiste în-

pitirei, și bate încet tactul cu piciorul. Ceva drăguț, frapant de drăguț și bine simțit — căci e românească.

Mândrie națională mă cuprindă văzînd alături de Beethoven, Haydn, Chopin și un nume românesc. Și mândria aceasta i-mi se potențează de neapăs, când mă gândesc că nu preste mult, mica artistă va umi lumea musicală cu rarul sau talent și ne va reprezenta și pe noi în marea lume artistică, în care pînă acum abia se știa că există și un popor românesc pe fața pămîntului!...

Înălță-ți privirea, copil drăgălaș, întinde-ți aripile de ânger și sberi departe... tot mai departe spre cerurile artei, căci drumul ce i-se deschide nu are hotare, și tu vei ave să fii fală și mândria unui neam întreg!

Simin.

Aforisme politice.

— Una la ei.

Constituția Angliei e o realitate vie și principii ei de vitalitate e, că legile Angliei nu învestește pe nici un bărbat cu putere independentă.

Gneist.

petrec în lumea noastră, și un naturalist deservit. Autorul ambelor articole e tânărul Nicolae Costin Rosetti, licențiat în științele naturale.

Nou doctor român. Dintr-o invitație ce am primit vedem, că ieri a fost promovat la universitatea din Viena la gradul de doctor în drepturi, dl. Ioan Vaida-Voevod, simpaticul fiu al lui Dionisie Vaida, mare proprietar din Olpret.

Regele Sârbiei și presa bulgară. Nu de mult regele Sârbiei a cercetat claustrul Hilendorf, din muntele Athos. Călugării i-au dat ca dar un manuscris vechi, foarte prețios. Vre-o câteva fi bulgare au atacat pe regele Sârbiei, susținând că regele nu a căpătat ca dar manuscrisul, ci l-a furat. Consutul sârbesc la Sofia, a intentat proces în contra acestor foi. Pertractarea ce era să se țină în zilele acestea, s'a aminat, din cauză că martorii principali, vre-o câțiva călugări din claustrul Hilendorf, nu s'au prezentat la pertractare.

Scoalele de stat și religiunea. În Baia-mare, școala catolică de acolo a fost prefăcută în școală de stat. Vre-o câțiva patrioți liberali au pretins ca pe viitor copiii, înainte și după rugăciunile din școală, să nu-și mai facă cruce. Nevind învățătorii să le dea ascultare, au apelat la senatul școlastic și de acolo la inspectorul de școale. E mirare, că nu li s'a ascultat cererea, căci în liberala Ungarie, unde religiunea e batjocorită și călcată în picioare, nu putem aștepta și la aceea, că în școalele de stat, să le interzică copiilor a-și mai face cruce.

Conflictele diplomatice între Austria și România. Înaintea de aceasta cu vre-o câțiva ani, un anumit Dr. Kirscher din Viena, a fost exclus pentru totdeauna de pe teritoriul României. Acum de curând, având un proces în Iași, a cerut prin consulatul austro-ungar, să i se permită a se întoarce în România. Concesiunea i s'a și dat, dar îndată ce a sosit în România, a fost arestat și abia la câteva zile a fost liberat din nou. Dr. Kirscher pretinde acum, prin ambasadorul austro-ungar, dela guvernul român, o despăgubire de 2000 fl.

Scoalele de stat din comitatul Clujului. Raportul anual al inspectorului de școale din comitatul Clujului, e o dovadă vie despre pericolul ce amenință școalele confessionale din acest comitat. Se spune adevărat, că în anul trecut s'au mai ridicat încă 9 școale de stat, tot numai în comune românești, ear' inspectoratul școlar are poruncă strictă să vegheze asupra școalelor confessionale, și pentru cea mai mică vină, să facă arestare la guvern, pentru statificarea lor.

După informațiile noastre, aproape toate școalele confessionale din acest comitat sunt amenințate de-a fi închise, la toate cearcă să le găsească ceva vină, fiindcă, după-cum susțin „patrioții” în un comitat ungurec, cum e Clujul, e rușine ca „maghiarizarea” să nu facă nici un spor. Atragem atențiunea forurilor bisericești competente, asupra pericolului ce amenință școalele din acest comitat.

Scandale la Academia maghiară. La Academia din Budapesta a izbucnit o ne mai pomenită ceartă între celebri învățați. E vorba, că prim-secretarul ei Saly Kálmán încredințat cu tipărirea opurilor ungurești și procurarea opurilor străine pentru Academia, are să abdică din post, din cauza unor irregularități la manipularea banilor. Ce să facă omul, dacă defraudările au devenit „us”.

„Nu jor făr' românește!” Un țeran român din Nojorid — scrie „Trib. Pop.” — a dat în săptămâna trecută înaintea tribunalului din Oradea-mare o frumoasă dovadă de romanitatea sa. Chemat fiind ca martor în o afacere, a răspuns la toate întrebările în limba ungurească, căci știe bine ungurește. Venind în sfârșit lucrul la jurământ, președintele îl provoacă să joare ungurește și unul dintre judecători începuse să-i rostiască formula jurământului. În momentul acesta însă țeranul nostru din Nojorid, zise către președintele în limba sa românească: „Asta nu o fac, dle! Cu Dumnezeuul meu numai românește vorbesc. Nu jor făr' românește!” Și a trebuit să-l joare tălmăcitorul român. Luați pildă, țerani români!

O fabrică de prav de pușcă în apropierea New-York-ului, a explodat. Întreg edificiul a fost aruncat în aer, și o mulțime de oameni au fost omorâți. Paguba se urcă la sute de mii.

Atenat în biserică. Din Bruxelles se anunță, că în timpul serviciului divin, într-o biserică, un individ a tras două focuri de revolver asupra preotului și a diaconului. Amândoi au fost greu răniți. Individul a fost arestat. Causa atenatului ar fi răsunătoare.

Clubul bătașilor. În orașul Nowo-Nikolajewsk s'a format un club curios, anume clubul bătașilor. Membrii clubului se obligau a bate stranic pe toți cei ce s'ar prinde la ceartă cu ei. De vre-o câteva ori i-au și pus în praxă obligamentul, bătând rău pe niște oameni nevinovați. Poliția însă le-a dizolvat clubul, și pe bătași i-a pus la răcoare.

Camera din Paris. Sesiunea actuală a camerei din Paris a fost închisă. Opoziția a primit cu neîndestulire decretul de închidere, cetit de ministrul de justiție Sarrien. Se vorbește, că ministrul au decis închiderea camerei, numai ca se aibă mână liberă în afacerea Eszterházy—Picquart, ne mai fiind împedecați prin eventuale interpelări.

Marina română. Direcțiunea flotei române de război, lucrează la planurile și proiectele pentru construirea alor 5 vase de război. Aceste planuri, care sunt aproape terminate, vor fi supuse în curând aprobării M. S. Regelui.

Fidanțarea moștenitorului de tron din Grecia. Se vorbește ca sigur, că principele George, moștenitorul de tron al Greciei, se va fidanța în curând cu principesa rusească Helena Wladimirovna.

Rusia și China. Ambasadorul Rusiei dela Peking, a comunicat consiliului de stat din China, că Rusia va ocupa provincia Ili, la casul când China s'ar împotrivi la continuarea drumului de fer spre Nord.

La moderna parfumerie Meltzer. din loc se află pe lângă prețuri moderate tot felul de săpunuri de toaletă, parfum, pudră, perii de dinți și alte articole de acest fel, toate de cea mai bună calitate, precum se poate vedea din inseratul ce publicăm în nrul de azi, și asupra căruia atragem atențiunea cetitorilor noștri.

Avis. Atragem atențiunea cetitorilor noștri la inseratul atelierului de aurărie și argintărie al lui Iuliu Erős, inserat ce se publică zilnic pe pag. 4 a ziarului. În acest atelier de bun renume se pot cumpăra frumoase cadouri.

Știri mărunt. Senatul din Franța a adoptat un proiect de lege, ținând se greeve pedepsele în contra trădării și spionajului.

— Din Londra se vestește, că pe vaporul „Manitoba” a explodat o ladă de dinamită. Au fost omorite 5 persoane și vre-o 15 rănite greu.

— La Varșovia s'au ciocnit două trenuri. 8 vagoane s'au zdrobit, 10 oameni au fost omorâți și o mulțime răniți.

— Pentru primirea împăratului german la Constantinopol, cu ocaziunea călătoriei sale în Palestina, se fac mari pregătiri.

— Poliția a prins în Londra un hoț, care a păgubit o societate de navigare din Paris, cu un milion și mai bine.

Mai nou

Manoperă ungurească.

„Reichswehr” zice, că proiectul unguresc de tarif vamal autonom trebuie să rămână literă moartă. Confirmă de altă parte opinia emisă și de „Házánk”, că întreagă inscenarea afacerii întinde se stoarcă noue concesiuni dela M. Sa. În curând br. Bánffy va merge la Ischl, la Monarchul, și pentru acest moment se lucră în oficinele secrete și cu anchete de tarif, și cu proiecte de atentate de dinamit.

Capitularea orașului Sant-Jago.

Sant-Jago a capitulat. Știrea aceasta se confirmă prin o depeschă din Cap-Haitien, cu datul 15 l. c. Statele-Unite au primit condițiile Spaniolilor. În sensul lor acestia vor evacua orașul și vor fi transportați în Spania pe vapoare neutrale. Se afirmă, că tratările mijlocitoare le conduc reprezentanții Austro-Ungariei și Francei.

Condamnați la moarte!...

Pázmándy Dénes, acest „spitzli”, al guvernului, publică în „M-g”, că ar fi primit scrisoare dela comitetul executiv al tinerilor naționalisti, prin care e condamnat la moarte dimpreună cu Jeszenszky, Herczegh, Rákossi, etc.

Asta o spune ca — răspuns la scrisoarea lui Rimler despre care zice, că a intrat în serviciul „Ligei”...

Dacă Pázmándy de fapt a primit o atare scrisoare se vede, că e în bune raporturi cu oficiina care fabrică aceste miserabilități. Putem deci să în al cui jor stau „comitetele secrete”, căci prea es la iveală la comandă, ca Deus ex machina, tocmai când Pázmándy e strâns cu usa.

Tribuna Literară.

Concertul Cionca-Czerny.

— Raport special. —

Sibiu, 16 Iulie st. n.

Aseară s'a dat în sala cea mare a „casei sociale” concertul genialei și dragălașei copile Aurelia Cionca, așteptat cu atâta drag și neastîmpăr.

Când am văzut-o pășind pe bină nu era să ne credem ochilor. O copilă de nouă ani, năivă și inocentă ca un angel, și așa de perfectă ca un măiestru.

Publicul a primit-o cu aplauze nesfârșite. Pășindu-se la pian a început să ne cânte, cu atâta siguranță, legeritate și perfecție, încât ne-a uimit. Toate privirile erau ațintite asupra ei, și din ce o ascultam mai mult, din ce admirațiunea noastră creștea.

Dragălașă copilă a executat bucăți clasice de toată greutatea, ca piese de ale lui Beethoven, Schubert, Schumann, Haydn, Chopin etc. și în toate s'a dovedit o adevărată măiestrie.

Din 9 puncte 6 au fost ale ei; 6 puncte de foarte variată compoziție, de foarte complicată tehnică și de o greutate în executare, care pretinde forțe deservit exercitate. Toate acestea minunata copilă le-a învins cu o ușurătate, de parea că-și face jocul cu păpușile sale. Și ce e mai mult, toate piesele le-a cântat din memorie, fără note!

În tot decursul aerei copilă-minune a fost obiectul delicatețelor și desmișcărilor publicului. Cine a putut să o vadă mai de aproape, să-i strângă mânuța, să-i vorbească, să o sărute s'a simțit fericit. După fiecare punct a fost rechemată cu nesfârșit sbucium de aplauze. Mai multe buchete și corfe cu flori i s'au oferit. Generalul Kertész, care era acolo cu două copile dragălașe, era încântat, și în pauze copilă noastră de aur, Aurelia petrecea tot cu copilele generalului. Domnișoarele noastre pianiste, membre ale Reuniunii de muzică, erau uimite. Măiestrul Dima râdea de bucurie și mândrie. Dl. Heldenberg, cel mai competent, sorbia cu ochii pe mica artistă și era răpit.

Publicul românesc mândru de o atare minune, ce posedă, regreta că de ce n'au venit mai mulți la concert.

Foarte adecuat întregire au făcut concertului dl. Fr. Czerny, excelentul violinist și d-soara A. Schell, pianistă distinsă. Mai ales dl. Czerny, simpaticul tânăr, a făcut cu „Zigeunerweisen” (melodii țigănești) de Sarasate, cu „Romanța” sa cea frumoasă și „Scherzo Tarentella” niște admirabile întrețesări programului minunatei copile.

Ambii au fost sgomotos aplaudați și rechemăți.

Intreg publicul — mai mulți Sași, decât Români — s'a depărtat dela concert încântat, admirând mai ales pe geniala Aurelia Cionca, care are să devină odată fala neamului nostru. Pagubă numai, că inteligența română din Sibiu a fost așa puțin numeros reprezentată.

Sosii în Sibiu.

În 16 Iulie n. 1898.

Hotel „Împăratul Romanilor”: Andra cu familia din Mediaș, Paulian cu soția din Turu-Severin, profesori; Bandau din București, Waller din Odorheiu-Săeneș, privatieri; Horváth, căpitan din Pojón; Devényi, subintendant, Károly, sublocotenent din Cluj; Hiescu, Dimitrescu, din Craiova, Scharssch din Bistrița, Hermann din Brașov, Dondon, Somossy, Bright din Budapesta, Schöber, Lux, din Viena.

Hotel „Neurichter”: Barot, inginer din Cluj; Jaszi, Sándor, din Seghedin, proști; Scheiner, secretar din Petroșeni; Iustin, cadet din Curtici.

Hotel „Meltzer”: Bunca, profesor din Brașov; Sofia Drotel, Sofia Glugel, privatiere, Gredescu cu soția, din București; Schleiss din Sighisoara; Brekner, voiajor din Mediaș; Balog cu capela din Cluj.

Hotel „Habermann”: Nemezek, antreprenor de clădiri din Deva.

Medic român în Karlsbad.

Med. univ.

Dr. Romulus L. Graciunu,

medic clinic în spitalul univers. imp. reg. din Viena (clinica dlui consilier de curte prof. Neusser), specialist pentru morburile interne, medic al asociațiunei pentru îngrijirea studenților morboși din Viena. Protector: Maiestatea Sa Împăratul etc. etc.

Ord. din 1 Aprilie — 1 Octomvrie dela orele 6—9 a. m. și dela 3—5 p. m. în „Mühlbadgasse, casa „Schwarzes Ross”.

[899] 45—

Pentru redacție și editură responsabil: Andrei Baltes Proprietar: Pentru „Tipografia”, societate pe acțiuni V. M. Dressand

Concurs.

Direcțiunea institutului de credit și economii „Bihoreana”, societate pe acții în Oradea-mare, deschide concurs la posturile următoare:

1. Un post de contabil, dotat cu un salariu anual de 1000 fl.

Cei-ce doresc a recurge pentru acest post, au să documenteze, că au terminat academia comercială cu succes, că știu atât în conversațiune cât și în scris limba română, maghiară și germană și pe baza cunoștințelor câștigate, sunt în stare a conduce într-o parte de sine stătător contabilitatea institutului. Totodată contabilul ales de direcțiune va avea să depună o cauțiune de 1000 fl., în numerar sau în hârtii de valoare sau ipototecă.

2. Un post de casar, dotat cu un salariu anual de 800 fl.

Cei-ce doresc a recurge pentru acest post, au să documenteze că pricep și contabilitatea și totodată au să depună o cauțiune de 1000 fl., în numerar sau în hârtii de valoare, admise spre acest scop de direcțiune. În cas de lipsă, drept cauțiune se primește și ipototecă de tot sigură și acoperită spre acest scop.

Recursurile provăzute cu carte de botez și cu toate documentele trebuincioase și adresate direcțiunei, sunt a se trimite la adresa subsemnatului președinte al direcțiunei în Oradea-mare cel mult până în 25 Iulie st. n. 1898.

Posturile de contabil și casar vor fi de a se ocupa la termenul fixat de direcțiune și comunicat cu respectivii funcționari îndată la alegerea lor; ear' salariile li-se vor pune în curgere numai dela timpul când vor intra în serviciul institutului.

Totodată li-se pune în prospect aceleora, cari vor fi aleși de către direcțiune în posturile sus amintite, că salariile li-se vor mări îndată ce bilanțul primului an de gestiune va arăta un rezultat îndestulitor și profitul curat al institutului va concede urcarea acelor.

Dat în Oradea-mare, din ședința direcțiunei institutului de credit și economii „Bihoreana”, societate pe acții, ținută la 29 Iulie st. n. 1898.

[1409] 2—2

Iosif Vulcan, Dr. Coriolan Pap, președinte al direcțiunei, director executiv.

Un învățăcel de pravălie.

În pravălia de manufactură și bumbăcărie a subscriului se primește numai decât un învățăcel, care să cunoască limbile străine. Vor fi preferiți cei-ce vor avea cel puțin două sau trei clase gimnasiale.

Ioan Lazaroiu,

[1815] 11—

comerciant în Orăștie.

Mare proviziune

primește agenți solizi, harnici, cari vor să se ocupe cu vindere de losuri permise prin lege, pe lângă rate lunare, pentru o mare casă de credit, (societate pe acțiuni).

Oferte sunt a se adresa sub „Mercator” la Bernhard Eckstein, Annonc.-Exped., Budapesta, V., Badgasse 4.

[1255] 3—5

Un învățăcel de pravălie.

În pravălia de băcănie, colori și ferărie a subscriului se primește un învățăcel, care să cunoască limbile străine și să aibă cel puțin 2 clase gimnasiale.

Ios. Onițiu.

[1408] 5—5

Sebeșul-sădesc.

Atelierul fotografic-artistic.

Cele mai excelente prestațiuni cu prețuri moderate, pentru fotografiări singuratic, în grup, costume de ori-ce fel, precum și dragute fotografii de copii etc.

[2748] 27—32

Atelierul fotografic-artistic:

Wilhelm Mann,

Piața-mare nr. 19.

Se caută un învățăcel

pentru comerț de băcănie, mărfuri curente și tunărie mare.

Să recere cel puțin 2 clase gimnasiale și afară de limba maternă română și cea maghiară.

A se adresa la firma

Ioan Baci,

Hațeg.

[1426] 2—3

Cele mai bine cunoscute

perii de dinți, moi, de mijloc și aspre în toate prețurile, perii de cap, perii de haine, de păr și de metal, perii de barbă, Pamatur pentru pudră

[889] 31—

și alte mărfuri din firma renumită cunoscută J. G. Kalb, Hanau (Germania) se află la mine în masă mare în deposit și le pot recomanda ca de tot vrednice de preț.

Parfumeria Meltzer, (edificiul comandai de corp), strada Cisnădiei.

Daniel Meltzer jun., fabrică de săpun și lumini, strada Gușteritei nr. 25.

„DETUNATA”,

institut de credit și de economii, societate pe acții în Bucium.

Primește depuneri spre fructificare, după care solvește 6% interese când termenul de abdicere este minimul de 6 luni.

La depuneri cu termen de abdicere mai scurt de 6 luni solvește 5 1/2% interese după depuneri.

[965] 14—

Direcțiunea institutului.

Depozitul fabricii de oroloage și aurării a lui

Iuliu Erős

Sibiu, strada Cisnădiei nr. 3

trimite numai pe lângă rambursă postală

[2794] 34—58

Orologiu remontoir de nickel pentru domni	fl. 2.50 până fl. 6.—
„ „ de otel „ „	3.50 „ 6.50
„ „ de goldin „ „	4.50 „ 6.50
„ „ de argint „ „	5.— „ 12.—
„ „ de argint rusec (Tula) pentru domni	10.— „ 20.—
„ „ remontoir de argint pentru dame	6.— „ 12.—
„ „ aur „ „	12.— „ 30.—
„ „ aur „ „ domni	20.— „ 100.—
Lanț de argint „ „	1.50 „ 8.—
„ „ aur pentru dame	3.— „ 30.—
„ „ aur pentru domni	23.— „ 75.—
Cersei și inele de argint „ „	—80 „ 2.—
„ „ aur „ „	2.— „ 100.—

Pentru marfa solidă și veritabilă se dă garanță în scris. Afară de obiectele sus amintite se mai adă tot felul de bijuterii de aur și argint, precum și tot felul de garnituri de argint pentru masă, apoi cruci, potire, discuri, cădelnițe, lampe de altare etc. etc. pentru ritual gr-cat și gr-or.

Cel mai bun atelier de repararea oroloagelor.

Mătăsa Henneberg

HENNEBERG-SEIDE

— veritabilă numai dacă e procurată din fabricile mele —

Dacă îi trebuie cuiva

săpun de toaletă, parfum de batistă, pudră pentru păr și față, piepten de frizat, roci de păr, perie de dinți, pastă de dinți, apă de gură sau ori-ce alt preparat cosmetic pentru cultivarea feței ori a părului,

[1120] 18—20

e de mare importanță

a ști, că toate acestea și alte lucruri pentru toaletă se pot căpăta în recunoscuta cea mai bună calitate și cu mare alegere pe lângă prețurile cele mai ieftine, pentru-că „pur-tându-se comerțul ca ocupațiune laterală nu e împreună cu nici un fel de spese“, la salonul vienez de ras, frizat și parfumerie

FRANZ M. NIKESCH,
SIBIU,

Piața Hermann nr. 8. (Bretterpromenade).

CIRCUL HENRY

Piața Hermann.

Duminecă, în 17 Iulie 1898:

Două reprezentațiuni mari

cu un program foarte bogat și ales.

După amezii la 4 ore:

Mare reprezentațiune extraordinară.

Reprezentațiunea de după amezii se compune din 14 piese de cele mai alese și se îndeplinește cu aceeași acuratețe ca și cea de seara.

Mari producțiuni de gimnastică, echilibristică, intermezzo comice, acrobatică aeriană și parterre etc.

Directorul Henry cu caii lui excelent dresați.

La finea reprezentațiunii de după amezii

Exilarea lui Mazeppa în stepele Ucrainei sau „răsunarea principelui Porowsky“.

Mare pantomimă istorică, aranjată de directorul în 3 părți, reprezentată prin circa 80 persoane. Pentru reprezentațiunea de după amezii au valoare biletele pentru militari, elevi și copii

Seara la 8 ore pe lângă prețurile obicnuite:

Reprezentațiune mare.

În reprezentația de seara plătesc soldații, elevii și copiii pe galerie prețul întreg, în locurile de sedere prețuri reduse.

În reprezentația de seara **călărit de amatori** 20 coroane premiu celui-va călări de trei-ori în galop în jurul manegei, fără să se țină și fără să cadă.

Ursul și varda, sau avant-postul în mii de griji.

Păgirea întregului personal. Jocuri de-ale corpului de balet.

Lucifer sau arândatorul necăjit.

Mare pantomimă cu aparițiuni de spirite și stafii.

Deschiderea casei dela 11 până 1 și dela 5 ore. — Începutul la 8 ore seara.

Măne, Luni, mare reprezentațiune briliantă.

[1413] 8—

Cu stimă

HENRY, director și proprietar.

Publicațiune.

Comuna Gurarului, comitatul Sibiu, vinde pe calea licitațiunii publice împreună cu oferte închise cantitatea de lemne din pădurea numită „Valea Cărbunariilor“ după planul de exploatare clasa B, tăieturile de pe 15 ani în extensiune de 235.5 jugere catastrale, pădure de fag, care pe baza prețuierii are 48.000 m.³ blane.

Această tăietură e a se exploata în înțelesul concesiunii Nr. 1516/176 1898 primită dela înaltul minister reg. ung. de agricultură în decurs de 5 ani.

Licitațiunea se va ține în 7 August a. c., la 10 ore a. m., în cancelaria comunei Gurarului.

Prețul de strigare e 70 cr. de metru cubic.

Licitațiunea se va efectua pentru întreg materialul ce se află în pădure și dacă aceasta nu va avea rezultatul dorit, atunci se va licita prețul ce va fi de plătit pentru un metru cubic de lemne exploatare; de aceea în ofertele închise e a se descrie precis modul de licitare la care reflectează oferentul și oferta poate cuprinde numai unul sau amândouă modurile de licitare.

Condițiunile de licitare se pot vedea în timpul orelor oficioase ori-când în cancelaria comunei Gurarului.

Licitanții au de a depune înainte de începerea licitațiunii ca vadiu 3000 fl. în bani sau în hârtii de valoare compute în valoarea nominală, sau de a aceluia această sumă în ofertul închis și a declara că cunosc condițiunile de licitare și se supune aceluia.

Gurarului, în 8 Iulie 1898.

[1450] 1—3

Primăria comunală.

Fundat 1863.

Sunt cunoscute în toată lumea

armonicele de mână

fabricate proprii premiate a lui

Joh. N. Trimmel

în Viena,

VII/3, Kaiserstr. 47.

Mare deposit de tot felul de instrumente de muzică, vioară, citare, flaut, ocarine, armonice de gară, flaut, nete cu glas de pasăre, etc. etc.

Utensilii musicale de oțel gvițeran automate, nefintrecute în ton. [2298] 9—12

Albumuri de muzică, sticle etc. etc.

Catalog de mostre gratis și franco.

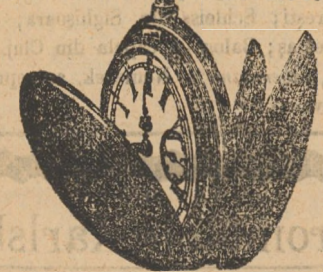
În viață

nu se mai dă nici-când ocaziunea rară de a pute avea pentru

prețul de numai fl. 3.50

următoarea colecție excelentă de obiecte:

15 bucati fl. 3.50. 15 bucati fl. 3.50.

1 ciornic de buzunar anker-remont reform, care umblă regulat, cu garanție de 3 ani.

1 lanț de aur veritabil.
2 bucati de inele imitațiune de aur în cel mai nou facon, cu brillant.
2 bucati nasturi de mangete, duble de aur cu mecanism.

1 broș foarte frumoasă de dame.
3 nasturi de piept (Chemissette).
1 nasture pentru guler.
1 ac elegant de cravată. [1840] 2—6
1 tifor de orologiu.
1 ac facon de aur.

Toate aceste 15 bucati elegante de bijuterie dimpreună cu orologul anker-remontoir costă

numai fl. 3.50.

Se trimit ori-și-cui prin ramburs. Dacă nu convin, banii se restituie, așa că pentru cumpărător este exchis ori-și-ce risic.
Se pot procura numai prin firma de orologerie

Alfred Fischer,

Viena, I., Adlergasse nr. 12.

neagră, albă și colorată dela 45 cr. până la fl. 14.65 de metru — lucie, vârgată, cară, muștră, Damaste etc. (cam 240 diferite calități și 2000 diferite culori și desemnuri etc.

Pentru haine și blouse din fabrică. Privăților li-se trimite franco și liber de vamă, în casă.

Mustre se trimit cu posta primă.

[235] 26—50

(În Elveția porto postal e dublu).

Fabricile de mătăsa ale lui G. Henneberg în Zürich,
(liferant de curte c. și r.)

„Bocșana“

INSTITUT DE ECONOMII ȘI CREDIT, CA SOCIETATE PE ACȚII
în Bocșa-montană.

Primește depuneri spre fructificare, după cari solveste:

6% dacă acestea nu se ridică cel puțin 1 an.

5% dacă acestea stau mai puțin de 1 an.

4% cont-curent.

[1001] 4—

Direcțiunea institutului.

Nr. 77 ex. 1898.

„Hebe“.

[1457] 1—14

ANUNȚ.

Societatea acționară „Hebe“ din Năsăud, conform concludsului adunării generale ordinare din 19 Aprilie a. c., va ține o

adunare generală extraordinară

în 31 Iulie st. n. 1898, la 10 ore a. m., în Sângeorgiu, în una dintre localitățile societății dela scaldă, la care sunt invitați p. t. domni acționari să participe cu acel adaus, că dacă la termenul acesta nu se vor întruni acționarii în numărul recerut de statute, se va ține această adunare la 14 August st. n. 1898, la 10 ore a. m. în același loc, și atunci vor hotărî cei prezenți.

Programa:

1. Constatarea membrilor prezenți; alegerea președintelui, notarului și verificătorilor ad hoc.

2. Raportul direcțiunii despre rezultatul pașilor făcuți pentru aplanarea cu comuna.

3. Alegerea direcțiunii și a consiliului de inspecțiune pro 1898—1900 și satorirea remunerațiunii fixe a acelora.

Năsăud, la 13 Iulie 1898.

Direcțiunea societății acționare „Hebe“.

AVIS!

Am onoare a aduce la cunoștința on. public, că începând cu 1 August c. st. n., am luat în arândă pe șese ani și deschid pe regia-mi proprie

[1458] 1—3

Hotelul „La Postă“ din Lugoj

(strada Timișoarei nr. 7 și 8),

care formează proprietatea bisericii gr.-or. române din Lugoj, și l-am ajustat cu mobile nouă și frumoase, și l-am provăzut cu toate cele de lipsă, conform recerțierii timpului modern.

Recomandând cu toată căldura hotelul meu, fac asigurarea conștiențioasă, că nu voin cruța nici spese, nici osteneală, pentru a pute servi on. public cu mâncările cele mai bune, curate și gustoase, vinuri excelente și veritabile de tot soiul, precum și tot felul de bere, păstrată în ghețaria-mi proprie, toate pe lângă prețurile cele mai convenabile.

Camere pentru pasajeri, curat și elegant ajustate, stau la dispoziția on. public pe lângă prețurile cele mai moderate. Serviciu prompt și solid.

Rugând pe on. public pentru un sprigin călduros, semnez

Lugoj, 2/14 Iulie 1898

cu toată stima

Romulus Buciu m. p.,
hotelier român.

„ARIEȘANA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII,

înființată de 11 ani

în Turda (Torda), comitatul Turda-Arieș (Aranyostorda).

1. Primește depuneri spre fructificare, atât dela particulari, cât și dela corporațiuni cu 6%, dacă banii depuși nu se scot în timp de un an, sau în timp și mai îndelungat, solvind în cazul acesta institutul și darea erarială după depuneri. Pentru depunerile făcute pe timp mai scurt sau nedeterminat încă se dau 6%, dar darea erarială are să o solvească deponentul.

Depuneri până la suma de 100 fl. se pot ridica ori-când. Sume mai mari sunt de a se însușia spre abdicare prealabil și anumit, sume: dela 100 până la 500 fl. cu 15 zile, dela 500 până la 1000 fl. cu 30 zile, și dela 1000 până la 2000 fl. cu 45 zile înainte. Permițând starea casei, depunerile se răsplătesc îndată și fără abdicare. Depuneri și ridicări se pot face și prin postă și se resoalvă cu reîntoarcerea ei.

2. Acordă credit pe lângă cambii și obligațiuni cu cavenți.

3. Dă împrumuturi pe lângă siguranță hipotecară și pe efecte.

4. Acordă credite fixe pe lângă intabulare pe realități și case.

5. Și cumpără spre scopul plasării efecte publice, pe cari în cas de lipsă le poate lombarda.

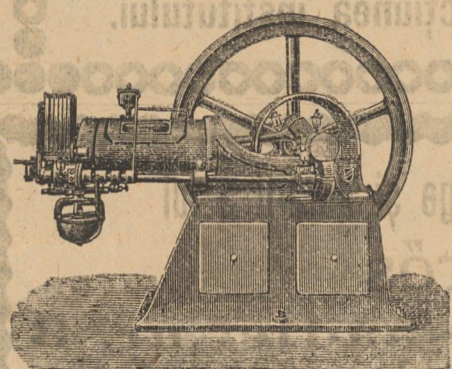
Turda, în 21 Aprilie 1898.

[1019] 26—60

În numele direcțiunii:

Iuliu Bardosy, președinte.

Ioan Mesaros, vicepreședinte.

Important pentru toți!

Prin scutirea legală de dare a benzinelui pentru lucrări industriale, precum și pentru economie este renumitul nostru

motor original „Otto“

pentru benzină

cea mai ieftină putere motorică.

Langen & Wolf,

fabrică de motor,

Viena, X., Laxenburgerstrasse 53.

Locomobilul benzin „Otto“

este cea mai bună și cea mai ieftină putere motorică, pentru ori-care economi.

Fără mașinist, fără schintei, fără nici un pericol de foc.

Informațiuni, prospecte etc. gratis.

[938] 18—52

Representant pentru Transilvania Theil & Freyler în Sibiu.